

POERIM

Het boek Esther lijkt één grote dramaserie.

Het gaat over macht en intrige, over politiek, complotten, tegenzetten en verijdelde plannen, over liefde en dapperheid en het heeft een “eind goed, al goed” einde. Toeval is ruimschoots aanwezig.

Koningin Vasthi weigerde om te verschijnen op het koninklijke feest waardoor koning Ahasveros een nieuwe koningin ging zoeken en het werd toevallig Esther.

Mordechaï was toevallig op het juiste moment op de juiste plaats. Mordechaï ontdekte een complot tegen het leven van de koning. De twee lijfwachten, Bigtan en Teres, beraamden zeker net toevallig dat complot. Toevallig werd Mordechaï er toen niet voor beloond. Toevallig had koning Ahasveros een slapeloze nacht op een cruciaal moment en werd hem deze gebeurtenis in herinnering gebracht. Enz. enz. Zelfs de datum waarop de Joden zouden worden omgebracht is door het werpen van het lot bepaald.

Alle herhalingen van toevalligheden en kansen in het boek Esther suggereren van alles behalve de leidende hand van God. Gods naam wordt niet één keer genoemd. Zelfs het wonder van Poerim is een verborgen wonder, het is gemakkelijk toe te schrijven aan toeval. Waarom? Wat betekent dit alles? Wat betekent het boek Esther in de bijbel?

Daarvoor moeten we terug naar het boek Exodus.

Want wie was Haman? Haman was een nakomeling van Amalek. De Amalekieten vielen Israël aan vlak nadat zij uit Egypte waren getrokken.

In Exodus 17: 16 staat: *En hij zei: “omdat Amalek de hand heeft durven opheffen tegen de troon van de Heer, zal de Heer strijd voeren tegen Amalek, in alle komende generaties”.*

Amalek was totaal niet onder de indruk van de 10 plagen en de doortocht door de zee en alles rondom de uittocht uit Egypte, de andere volken wel.

Veelgodendom was over het algemeen de godsdienst van de volken.

Abraham vertegenwoordigt het monotheïsme, één God heeft alles onder controle.

Omdat hij gehoor gaf aan de oproep van God. Hij geloofde. Geloven is zeker zijn van de dingen waarop je hoopt, ervan overtuigd zijn dat wat je niet ziet, toch bestaat. Om hun geloof werden de mensen uit oude tijden met ere vermeld. (Hebr. 11:1,2 en 8)

Amalek vertegenwoordigt het geloof in niets, het atheïsme. In Deut.25:18 staat het: - zonder enig ontzag voor God-. Van veelgodendom kun je nog tot geloof komen in één God, het grote voorbeeld daarvan is Abraham. Maar Amalek ontkent dat iets de wereld regeert. Het is allemaal per ongeluk, toevallig.

Vanaf deze positie is het heel moeilijk om een Almachtig God te accepteren.

Terug naar Exodus 17:16. Leest u het even weer. De rabbijnen zeggen hierover: “Gods troon is niet compleet, zolang Amalek bestaat in de wereld”.

Het gebruikelijke woord voor troon is *keesey* (kaf-samech-aleph) maar in dit vers, zolang Amalek bestaat, is een variant gebruikt *kase* (kaf-samech). *Kase* betekent verborgen, bedekt.

In Amaleks wereldvisie bestaat er geen God.

Wanneer een dergelijke ideologie aanwezig is in de wereld, is het zeer moeilijk voor iedereen, zelfs voor de gelovigen, om zeker te zijn van het geloof, omdat de zekerheid van Gods bestaan is verborgen.

Wanneer er een koning te zien is op zijn troon, is zijn supermacht ook duidelijk. Maar als de koning gemist wordt op zijn troon, is zijn heerschappij een vraag.

In Deut. 25: 17 en 19 staat een gebod. Vergeet niet wat de Amalekieten u hebben aangedaan tijdens uw tocht uit Egypte e.v.

Deze tekst wordt gelezen op de Sabbat voorafgaand aan het Poerimfeest. Deze Sabbat heet Sabbat Zachor (Sabbat van de herinnering). Ook wordt dan 1 Sam. 15 gelezen. Israël beproefde God in Refidim waardoor Amalek ingang kreeg en hen in Refidim aan kon vallen. Saul verspeelde al in 1 Sam.13 zijn koningschap door niet te vertrouwen op de Here God, maar de strijd met de Amalekieten gaf de doorslag. (Even terzijde: is het toevallig dat Mordechaï en Esther afstammelingen waren van Kis, de vader van Saul?)

Hebreeën 3 en 4 zeggen hetzelfde.

We hebben gezien dat hoe meer we worden beïnvloed door Amalek, hoe zwakker ons geloof is in God. We moeten niet gewoon Amalek herinneren maar de boodschap. In de Midrasj¹ staat een verhaaltje:

Er was een man die een wijngaard had, en zijn buurman wilde er vruchten uit stelen. De hond van de eigenaar beet de dief.

Het volgende jaar wilde de eigenaar van de wijngaard zich zeker stellen dat zijn buurman niet weer een poging tot stelen zou doen. Maar hij wilde zijn buurman ook niet in verlegenheid brengen door te zeggen: “steel mijn vruchten niet weer”.

In plaats daarvan zei hij: “herinner wat mijn hond je het vorige jaar aangedaan heeft”. De buurman begreep de boodschap.

---

¹ Boek met rabbijnse exegese, bijbeluitleg vanaf de Babylonische ballingschap.

Overtuigd dat de bijbel afkomstig van God, een fundamenteel cryptisch document was, zochten joodse uitleggers elk detail af naar de verborgen betekenis, die per definitie relevant, waardevol en toepasbaar moest zijn in het leven van de hoorders of lezers. Geen enkel detail was daarbij te verwaarlozen. Tegenstrijdigheden binnen het Ene Woord van God waren een uitnodiging van Godswegen om hier dieper te graven totdat men de verborgen waarheid eruit tevoorschijn kon halen.

Haman is dus ten diepste, vanwege de afstamming van Amalek, een aartsvijand die vernietigd moest worden.

Daarom wordt er veel lawaai gemaakt als de rol van Esther met Poerim wordt voorgelezen en de naam van Haman voorgelezen wordt. Er wordt met ratels gezwaaid en met de voeten gestampt. Men eet Hamansoren en Hamantaschen, poeringebak.

Het herinnert aan het kwaad in de wereld die niets liever wil dan dat we twijfelen aan de Almachtige God. Daarom, maak met Poerim veel lawaai met de ratel en huil als een wolf als de naam van Haman wordt genoemd.

Poerim is een feest van pret maken, dronkenschap en verkleedpartijen. Maar het is veel meer dan dat. Poerim is het feest in verbergen. In feite zijn de vermommingsmaskers allemaal bedoeld om de essentiële verborgenheid van deze dag te onderstrepen.

Dit thema is afkomstig van de naam van het boek: Esther.

Esther komt van de wortel “str”, wat in het Hebreeuws ‘verborgen’ betekent.

In Deut. 31 : 18, zegt God tegen Israël: “Ik dan zal mijn aangezicht te dien dage ganschelijk verbergen (*hastir astir*)... (SV). De Joodse wijzen zien in dit Hebreeuwse gedeelte een subtiële suggestie voor de verborgenheid van God gedurende de tijd van Esther.

Neem Esther zelf. Niemand behalve Mordechai wist wie zij eigenlijk was. Zelfs koning Ahasveros werd er buiten gelaten. Esther vertelde haar afkomst niet staat er in Esther 2: 20.

Dit is het thema van het feest: niets is openbaar. Zelfs God is niet zichtbaar.

Poerim leert ons hoe de relatie tot God is in een tijd wanneer er geen zeeën splijten, wanneer struiken niet branden en wanneer vijanden geen plagen overkomen.

De bijzondere boodschap is om Gods leidende hand te zien in de geschiedenis en in de alledaagse gebeurtenissen in deze wereld.

Een ander punt om in gedachten te houden is dat het boek Esther een tijd van 9 jaren omspant terwijl we het in een half uur uit kunnen lezen. We moeten in de gaten houden dat iedere pijnlijke gebeurtenis leidde naar een bepaald doel. Als wij in het midden van een moeilijke situatie zitten, zijn we geneigd om alleen de donkere en verwarrende tijd te zien maar Poerim laat zien dat alles een doel heeft, alles is ten goede.

Olam, wereld, komt van de wortel *ne’elam*, verborgen. Gods naam lijkt niet voor te komen, zelfs niet in de naam van de wereld.

Maar wanneer alles is gezegd en gedaan, is Zijn aanwezigheid overal te herkennen. Hij is niet verborgen. Hij is aanwezig. Psalm 139.

Het is aan ons om dat te zien. Wij moeten alleen tussen de regels door leren lezen.

U ziet dat in tegenstelling tot de volken met hun heidendom, Israël een heel andere achtergrond heeft. Met de komst van de Messias Jezus mogen de volken delen in de beloften die aan Israël zijn gegeven. We mogen geloven in de God van Israël.

Het verhaal van Poerim vertelt ons dat God Zijn volk niet vergeet en redt, ook al is dat een verborgen wonder, een geheim. Romeinen 11: 25 vertelt ook over het geheim van

de redding van Israël. De ongevoeligheid van een deel van het volk Israël is maar voorlopig; ze duurt totdat de niet-Joden volledig zijn binnengegaan. En dan zal heel Israël gered worden, zoals geschreven staat: Uit Sion zal de Verlosser komen; Hij zal al wat zondig is wegnemen van Jakobs nakomelingen e.v. geciteerd naar Jesaja 59 : 20-21 en 27: 9.

Poerim is even actueel als altijd!

Het verbond dat God sloot met Abraham zal God altijd in stand houden (Genesis 17:7).

Israël is een eeuwig volk.

God krijgt geen spijt, wanneer Hij iets geeft of wanneer Hij iemand roept (Rom. 11: 29).

Zelfs Paulus² kon zijn werk alleen met ere doen, als hij er op een of andere manier zijn eigen volk jaloers mee kon maken en er enkelen van kon redden. (Rom. 10: 14).

---

² Wie is Paulus?